

"..הם אמרו: אין זה די לדבר

על ציון ועל ארץ אבות

כי צריך לסקול ולחפור באר

ולחרוש ולזרוע . צריך לעבוד

.....

אומרים ועושים

ויוצאים לעבוד

באמת בני אדם משונים מאד.."

מתוך- נתן אלתרמן/ אנשי העליה השניה

המוזיאון לראשית ההתיישבות, מספר את סיפורה של ההתיישבות החלוצית השיתופית

(במושב ובקיבוץ) מתעד ומציג את אורח חיי החלוצים שהתיישבו בעמק יזרעאל החל

משנות העשרים של המאה הקודמת..

רוב האמנים המציגים בתערוכה הם מההתיישבות העובדת (חלקם הגדול מעמק יזרעאל),

והתכנים שמוצגים במוזיאון הם אותם חומרים אשר עצבו את חייהם - את ימי ילדותם ואת

שורשיהם- החינוך המשותף, עבודת האדמה, הנוף והטבע, הערכים- יש המקוננים, יש

המבקרים, יש המתריעים ויש המשתפים . השיטוט ברחבי התערוכה מזמן לצופה חוויה

מתעתעת. לעיתים קשה יהיה להבחין בין מוצגי המוזיאון לבין עבודות האמנים. חוויה זאת

מאפשרת לנו התבוננות מסוג חדש – נסיון לראות את המוצגים בהקשר יותר רחב.

השילוב של העבודות עם מוצגי המוזיאון, מספר לנו את סיפורם של אותם חלוצים אשר

קמו והפכו את חלומם למציאות, ואת סיפורם של הדורות אשר נולדו לתוך אותה מציאות

ולשברה, ועדיין מחפשים להם חלום חדש , משמעות חדשה, ערכים חדשים.

האמנים ביצירתם מפרקים את המוצגים המגויסים ממחויבותם הלאומית ואלו מהדהדים

אצלנו הצופים, מעלים שאלות ומאפשרים התבוננות מחודשת.

בדור שבו "החיים הטובים והנוחים" נעשו במידה רבה לאידאל החברתי - תרבות שבה

הערכים מופרטים לכל המרבה במחיר, יש אולי מקום לבחון את עצמנו מול העבר. לא

מנקודת מבט נוסטלגית אלא מתוך כוונה להבין את ההווה, ואולי אף לחשוב על העתיד שלנו, של הציונות, של ההתיישבות העובדת.

"לקראת ציון תום המאה הראשונה לקיבוץ יש להתמודד עם פרספקטיבה ארוכת טווח. ...זיכרון העבר וגלגוליו עברו מבחנים קשים ולא תמיד הצליחו בהם. אולי דווקא יצירת האמן היא שתוכל להבקיע טוב יותר את הסוד. יצירה שטיבה האמנותי וכוחה כביטוי של היחיד שלא מסר את מכחולו לכלל והעז להמשיך במסורת של ניתוץ הפסילים ואימוץ היצירה" (מתוך: מוקי צור, רק אשר אבד לי – קניני לעד, ספר אמן, יובל דניאלי)